

BÀ SÓ KÒRÍNDÌ

Bà só bà cu wáràgà mì Páwòlò jì ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbí̀rì gbí gbata Kòrìndì

¹ Njìno a ye tí Páwòlò, tí mbe gí tí tú mì Bìndi-Mbí̀rì tí Jézù 'do gbí có mì Mbí̀rì, ká kù cu wáràgà tí nó jì yo tí ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Jézù á gbí gbata Kòrìndì, delè ta ndi 'bá mì ndâ Ìgìrìgì 'dáá gí. Ze kù gbo gbí bà cù wáràgà tí nó jì yo ta ná'vìndí ndoo Tìmatéyò. ² Ze kù 'deke tí ze jì Mbí̀rì tí Bu ndoo, ze delè kù 'deke tí ze jì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbí̀rì máa ndú 'ví cù 'dê ngo cù ndú mítí yo, ndú delè 'ví si yo 'ví dù ta 'dê njembí yo.

Páwòlò 'dè nìkì ma á jì Mbí̀rì

³ Ndoò ùlù Mbí̀rì, tí Bu Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbí̀rì, tí Bu ndoo mbe kù ño yê ọ̀ ndoo, tí Mbí̀rì tí mbe 'dê njembí, ⁴ mbe kù yìì ndoo gbí o ña ndâ vò i 'dáá gí, tacó wàa ndoo delè 'ví yìì ndâ 'bí ka ndoo ta o tí nó náa ndú má gbí vò i ta ña bà yìì tí tí nó náa yí tí Mbí̀rì yìì ta ndoo ñò. ⁵ Nje bà kònò sé'i tí nó táánò mì Bìndi-Mbí̀rì nó kpónó 'de ndoo me gbolò. Tacó éno, Mbí̀rì delè bà je wotí bà kònò ndâ vò i tí nó á go ñìndi Bìndi-Mbí̀rì táánò ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbí̀rì jì ndoo gí, tacó wàa ndoo delè 'ví yìì ndâ 'bí ka ndoo ta o tí nó náa ndú má gbí vò i ta ña bà yìì tí tí nó náa yí tí Mbí̀rì yìì ta ndoo ñò. ⁶ Ze má kònò sé'i muu yo,

ze kònò a i tacó bà 'vala yo. Káa Mbírì má konì ze 'do gbí bà kònò sé'i, yí konì ze nò a i tacó wàa ze 'ví konì ta yo á gbí bà kònò gbèè ña sé'i tí nó mì ze náa yo kù kònò nô. ⁷ Njembí ze jé mù gítí yo lá, tacó ze ò ni gî máa, yo kù kònò sé'i ta ẹ̀è mì Bìndi-Mbírì ká go ze. Tacó éno, Mbírì bà konì yo á go ñinó náa yí kù konì ta ze nó gî.

⁸ Go bà 'va mbí yo á gítí ña kpo-se-muu tí nó náa ze táánò 'de gbí to Ásiyà nó kuu tí ze, ndâ ná'vindí ze. Ze táánò gbí o tí nò koṛo có éno máa, ze bà 'de 'válá káká'i wálá. ⁹ Ze ta o tí nò koṛo có éno máa, à waa có ku mítí ze gî. Ña tende vò i tí nò táánò bàkà ze tacó wàa ze 'ví ò tí ni éno máa wotí bà 'vala miṛi ze me 'bì ze lá, à a i 'bì Mbírì tí mbe kù 'vala ndâ ku cuki. ¹⁰ A yí táánò ká 'vala ze 'do gbí ña tende vò i tí nò mbe 'de ze nò. Yí delè káká'i bà 'vala ze 'do gbí ndâ vò i ñinó kèjì nó gî. ¹¹ Yo 'dáá gî 'ví konì ze ta bà 'deke tí yo jì Mbírì tacó tí ze, tacó wàa à 'ví dù a ndâ 'duù me mbè ká kù 'deke tí ndú jì Mbírì tacó tí ze, wàa Mbírì 'ví cù ta 'dè ngo cù wó mítí ze. Bìndi ndâ 'duù me mbè 'ví 'dè ñikì maa jì Mbírì tacó bà cù 'dè ngo cù wó mítí ze nò.

Páwòlò 'visi ndâ có gbí muu wó gî

¹² 'Bí i gbaànjé mbe kù mba ze, ta kponje nje ze gítí wálá a ñinó máa, ze ta o 'dáá gî kù 'vala ta ndâ 'duù, cotí ndâ i 'dáá gî, ze kù 'vala ta yo, ká ta bà bàkà ndâ i ñinó mbe 'vii ọ̀ 'bá nô. Ze kù bàkà ndâ i tí nò ta njembí ze gbaànjé, ta tiṛi gbí wálá, go có mì Mbírì. Ze kù bàkà ndâ i tí nò me 'do gbí bà 'di gbí-o mì ze tí ndâ 'duù á muu to tí nó lá. Ze bàkà a i 'do gbí nambeè mì Mbírì.

¹³ Ze kù cu ji yo gbí ndâ wáràgà mì ze káa ndâ có ònínó náa yo bà ni bà 'deke ndú gí, tí ndâ có ònínó náa yo delè bà 'di gbí ndú gí nò. Ye koṛo có máa yo bà 'di gbí ndú ngbárángà'i gí. ¹⁴ Yo kpónó 'di gbí ze ngbárángà'i lá. Káa ye koṛo có máa, yo bà 'di gbí ze cee a i ta ɾi bà gí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbíri wúnò gí bà waa có mítí ndâ 'duù muu to tí nó 'dáá gí. Nìnò a ɾi tí nó náa yo bà gii mba tí yo ta ɾè ze, bìndi ze delè bà gii mba tí ze ta ɾè yo nó ká nò.

¹⁵ Ye táánò bàkà kpédélé'i a có bà co wíri ya gí mì yo gbí gbata Kòrìndì kà, tacó wàa yo 'ví 'de i gbí nó mì ye nò 'vìlì sósò'ò. ¹⁶ Tacó à kpédélé'i táánò gbí njembí ye a có bà gala yo ta o bà ndii ye kù ya gí gbí to Mèsìdóniyà. Wàa ta o bà dele ye 'do Mèsìdóniyà, ye 'ví co ndi ye káká'i mì yo, tacó wàa yo 'ví konì ye ta ndâ 'bí i tacó bà ya gí Jùdéyà. ¹⁷ Na bà koṛo có mì ye nò gbí muu yo go i mì 'duù ònínó mbe kù koṛo có ká gítí ndâ i muu to tí nó, mbe me kpìkì-kpìkì gítí bà jì'vì tí wó tí ó mbô, bè mbô lá, nó?

¹⁸ Ye kù be tí ye ji yo ta ɾè mì Mbíri, tí mbe 'visì có mì wó lá, éno máa, kòcò ze ji yo jé gítí bà 'visì tí wálá. ¹⁹ Tacó Jézù tí Bìndi-Mbíri, tí 'Vii mì Mbíri, náa ndâ Silivánò, ta Timátéyò, gii je ye, ma có tí wó ji yo nó ta o 'dáá gí káa gbèe Jézù tí nó. ²⁰ Tacó éno, ndâ cí tí nó náa Mbíri ci ta ndâ 'duù nó gí tí yúco ta ɾè mì wó tí Jézù. Nìnò a gbí nderè có tí nó náa ndoo kù nì ta «À go-i-tí-nò» ta ɾè mì Jézù tí Bìndi-Mbíri ta o tí nó náa ndoo má kù ùlù Mbíri nó ká nò. ²¹ Káa, à káa 'dóó yí tí Mbíri ká bàkà ndoo tí ndâ mbe ɾu

ndi Bìndi-Mbírì ta njembí ndoo gbaànjé. À delè káa 'dóó yí tí Mbírì ká ɾuka ndoo gí gbí nèté mì ndoo. ²² Yí ka mbó mì wó mítí ndoo, tacó bà bàkà ndoo tí ndâ 'duù mì wó. Bìndi yí gii je Bèrì mì wó mí gbí njembí ndoo, tacó bà tùbà ji ndoo éno máa, sè ndâ i ñìnó gbí galá mì yì nó 'dáá gî a ndâ i tacó tí ndoo.

²³ Ye kû be ji yo a tí Mbírì máa, ye táánò 'visì muu ye 'do tí bà ya gí Kòrìndì nó a i tacó go bà pèembí yo tí ye wálá. ²⁴ À gbí muu ze me có bà yòòngò yo ta wotí máa yo tee njembí yo mítí Mbírì nò lá. Có gbí njembí ze éno máa, ndoo bàkà nèté toko gbaànjé, tacó wàa yo 'ví dù ta líkí'o tí yo, tacó kponje nje yo gítí có bà tee njembí yo mítí Mbírì nò wálá.

2

¹ Tacó éno, ye gii 'visì muu ye 'do tí có bà co wiɾi káká'i ya gí mì yo gbí gbata Kòrìndì kà, tacó go bà ya gí bà kpolo tàkòcò yo tí ye wálá. ² Tacó ye má kpolo tàkòcò yo gî, a 'di ká bà gii peteke tàkòcò ye á bìndi yo tí ndâ 'duù tí nó náa ye kpolo tàkòcò ndú nó? ³ Tacó éno, ye gii cu wáràgà tí nó ji yo. Tacó go bà ya gí bà kpolo tàkòcò yo tí ndâ 'duù tí nó náa a ndú ká bà peteke tàkòcò ye nó tí ye wálá. Tacó ye ñò ni ngbàrángà'i gî máa, tàkòcò ye má pétékè'i, tàkòcò yo delè 'dáá gî bà dù ká pétékè'i. ⁴ Ye táánò cu wáràgà tí nó ji yo ta sé có gbí njembí ye, delè ta ngo-ɾo tà ɾo ye me tacó bà kpolo tàkòcò yo lá. Ye cu tacó wàa yo 'ví ñò ni éno máa, ye zè yo 'dáá gî ñìkì ta njembí ye gbaànjé.

Si có gítí ndâ mbe bàkà vò i gítí lo mí to

⁵ 'Bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo má kpolo tàkòcò 'bí ka wó, 'duù tí nò kpolo me tàkòcò ye lá. Yí kpolo a tàkòcò yo 'dáá gî. Yí má kpolo me tàkòcò yo 'dáá gî lá, yí kpolo a tàkòcò ndâ 'bí 'duù gbí òkò tí yo. ⁶ Bà waa có mì ndâ mbè 'duù gbí òkò tí yo mítí 'duù tí nò nò tè ta yí gî. ⁷ À má éno, yo káká'i 'ví koṛo có gítí vò i mì ña 'duù tí nò lá. Yo yìi yí, tacó wàa yí 'ví gîrì mirì wó ta sé có lá. ⁸ À má éno, ye kû 'deke a tí ye jì yo máa, yo zè ña 'duù tí nò nìkì maa, ta bà túbà jì yí, máa, «Gó 'viì-naà uu còngò bàà lá.» ⁹ Ye táánò cu wáràgà tí nò jì yo tacó bà òò muu yo, máa yo 'di ndâ có mì ye ta o 'dáá gî, gî wè? ¹⁰ Yo má 'vee 'bì mbe bàkà vò i gítí yo gî, ye delè 'vee 'bì wó gî. Káa ye má 'vee 'bì mbe bàkà vò i gítí yo, gbí éno máa ye 'vee 'bì wó ta ɾè mì yo kùro Bìndi-Mbírì, ¹¹ tacó bà mò Gba-vò-i gí ndii 'do tí ndoo, tacó ndoo òò có gbí muu wó ni gî.

Njembí Páwòlò mù ta o bà yee yí Tòrówà

¹² Ta o bà gí ye táánò gí bà ma Banga-Ngú-Có gítí Bìndi-Mbírì jì ndâ 'duù gbí gbata Tòrówà nó, a Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì ká njaanga kpokèjì jì ye. ¹³ Káa ye mâ gii 'de ná'vindí ndoo Títò gbí gbata Tòrówà lá, gúku gii bàkà ye ngé ndii gî. Tacó éno, ye gii nì «Yo 'ví dùú ndi» á jì ndâ 'duù gbí gbata Tòrówà, bìndi ye gii njè nó ya gí gbí to Mèsidóniyà.

Bà kpòtí ta ɾè mì Bìndi-Mbírì

14 Ndoò ùlù Mbírì tí mbe bàkà ndoo tí ndâ mbe kpò nje ndâ 'duù ta o 'dáá gî ta rè mì Bìndi-Mbírì, ta bà je muu ji ndoo tacó bà ma Banga-Ngú-Có gítí Bìndi-Mbírì cee to 'dáá gî, go banga pò bàà gbí pípiri ngbùù. 15 Tacó ndoo go banga pò ngûwu dì náa Bìndi-Mbírì kù gbo ji Mbírì, mbe kù pì gítí ndâ 'duù ònó mbe kù co tí kpokèjì mì 'válá ònó mbe cee lá nó, ta ndâ mbe kù co tí kpokèjì mì ku. 16 Pó ngûwu dì tí nò gbí ò ndâ mbe gírì kpokèjì mì Mbírì gî a vò pò i mbe kù zi ku. Káa à gbí ò ndâ mbe kù co tí kpokèjì mì Mbírì a banga pò i mbe kù je 'válá ji ndú. Káa wotí bà bàkà nèté tí nò tí 'di? 17 Tacó ze me go ndâ mbè 'duù tí nó mbe kù bàkà có mì Mbírì tí i-'vèlè tacó bà zò-nje ndú nó lá. Ze kù ma có mì Mbírì ta njembí ze gbaànjé, go ndâ 'duù ònó náa a Mbírì ká tuu ze ta rè mì Bìndi-Mbírì, á mí kùro wó tí Mbírì.

3

Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù

1 Ze kpónó kù 'bì a tà bà wu gbí tí ze ji yo, go i mì ndâ mbe kù bàkà có mì Mbírì tí i-'vèlè nó? À tí ze a go bà cu wáràgà tacó bà tùbà tí ze máa ze ma ji yo? Ze kù yù 'do mì yo éno máa yo cu wáràgà tacó bà tùbà tí ze máa ze a ndâ 'di (ji) ndâ 'duù wè? 2 'Dóó yo nò 'dáá gî a wáràgà mì ze náa à cu tacó bà tùbà tí ze. Ze cu mbó có tí nò a i mí gbí njembí yo; tacó wàa ndâ 'duù 'dáá gî 'ví ò ni, wàa ndú delè 'ví 'deke. 3 Yo ò ni ngbárángà'i gî, máa, à káa 'dóó Bìndi-Mbírì ta 'bì wó ká cu wáràgà tí nò, bìndi yí giì tuu ji

ndoo. Yí cu ndâ có mì wó nò me ta ngo bèrìkpa mítí díí lá. Yí cu ta Bèrì-mì-Mbíri tí nó tí wu Mbíri nó mí gbí njembí ndâ 'duù.

⁴ Ze 'dè có tí nò tacó gúku tí ze kùro Mbíri wálá, ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri. ⁵ 'Dóó 'bí i mì ze mbe si ze 'ví koro có éno máa, ze 'vii tí ndâ mbe bàkà nèté tí nó mì Mbíri nó gí nò wálá. Wotí mì ze gí 'do a i mì wó tí Mbíri, ⁶ tí mbe je wotí bà bàkà nèté ngú nambeè tí nó náa yí bàkà ta ndâ 'duù nò. Yí cu có ngú nambeè mì wó nò ji ndâ 'duù me mí gbí wáràgà lá. A Bèri mì wó tí Mbíri ká kù nìbà ndâ có tí nò. Ndâ ká có mì Mbíri náa yí táánò cu ndú cú-cu ji Mòze nó a ndâ có mbe kù gí ta ku. Káa ndâ ngú có mì wó náa Bèri mì wó kù nìbà ndú nó a ndâ có mbe kù je 'válá ji ndâ 'duù.

⁷ Ta o tí nó táánò náa Mbíri kù kaa tí ta ndâ díí tí nó sósò'ò náa yí cu ndâ có mì wó mítí ndú ji Mòze nó, Mbíri ta o tí nò kù tòngbaà ngbéze-ngbeze-ngbèzè. Gbíro Mòze ta o tí nò delè kù gí tòngbaà gbí ngba Mbíri nò. Ngba gbíro Mòze, kpétí má gí me méré-méré gí, bà zeke tí méré-méré ngba wó gbárájáá gí kpò ndâ Ìzìrìyélì gí. Káa ngba Mbíri ta o tí nó náa yí táánò kù je ta ndâ có mbe zi ku ji Mòze nó má éno, ⁸ wàa ngba wó ta o bà je Bèri mì wó tí mbe nìbà ngú nambeè mì wó ji ndâ 'duù nó 'ví dù go ña yè? ⁹ Mbíri lê táánò má je có tí nó, tí có mbe zi ku nó, ji Mòze gbí ngba'o, gbí éno máa, yí je có tí nó mbe je 'válá nó gbí ngba'o ngbére-ngbere-ngbèrè ndii ñinò gí. ¹⁰ Ngba có mì Mòze kpónó wálá, tacó ngba Banga-Ngú-Có gítí Bìndi-Mbíri me gbolò ndii ngba có mì Mòze ngé me 'dú. ¹¹ Tacó i tí

nó táánò mbe dù tí ká lá nó má gí ta ngba wó, i ònínó mbe dù tí ká nó bà gí ta ngba wó me gbolò ndii ngba ònínó mbe dù tí ká lá nó gí.

¹² Gúku bà ma Banga-Ngú-Có gítí Bìndi-Mbíri kpónó tí ze wálá, tacó ze kú koṛo có lli a i mítí ngba'o ònínó mbe kú dù tí ká nò. ¹³ Ze me go Mòze táánò mbe gò bòngò mí gbíro wó tacó wàa ndâ Ìzìriyéli 'ví ò ta ndòngbú ngba'o tí nó mbe kú me méré-méré á gbíro wó nó lá nò, lá. ¹⁴ Muu ndú ta o tí nò biya bà koṛo có gí, tacó yee gbí ri tí nó wúnó nó, ndú má 'deke wáràgà gítí ká kpokèjì bà bàkà nambeè mì Mbíri ta ndâ 'duù, njembí ndú ká kuu tà gbèè bòngò tí nò, tacó à káa Bìndi-Mbíri ká ja bòngò tí nò. ¹⁵ Kpèti ká gbí ri tí nó wúnó nó, ndâ Ìzìriyéli má 'deke wáràgà mì Mòze, à gbí muu ndú káa có máa, bòngò tí nò ká kácáá kuu gbíro Mòze kálásê. ¹⁶ Káa à ja bòngò tí nò gí ta o tí nó náa 'duù má 'visì tí wó gí mì Mbe tí ndoo gí. ¹⁷ Mbe tí ndoo kpónó a Bèri, káa bàndò tí nó náa Bèri mì Mbe tí ndoo kú dù tí nó, à zogo 'duù tí nò ta có mì Mòze lá. ¹⁸ Káa ndoo 'dáá gí kpónó kú zeke ngba Mbe tí ndoo ta bòngò gbíro ndoo wálá, à kú 'visì cè bà tòngbaà mì ndoo njí'dí-njí'dí á go bà tòngbaà mì Mbe tí ndoo. Bà 'visì cè tí ndoo nò a nèté mì Mbe tí ndoo, tí Bèri.

4

Ndâ i mì Mbíri náa yí kili mí gbí kàrà

¹ A Mbíri ta 'dóó nambeè mì wó ká bàkà ndoo tí ndâ mbe ma Banga-Ngú-Có gítí Bìndi-Mbíri, tacó

énò, njembí ndoo mù lá. ² Ze mò bà bàkà ndâ i-nô gbí 'dí'di'o gí nje seè gî; ze biya bà bàkà tìrì gî, ze delè bàkà có mì Mbírì tí sú có lá. Ndâ 'duù ònó mbe ò ze ni gî nó 'dáá gî delè bà ùnje gî, máa, ze kù 'dè có ta yúcó kùro Mbírì. ³ Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbírì náa ze kù ma nó kpétí káa kpùrù có, à dù tí kpùrù có ká gbí tù ndâ 'duù ònó mbe gírì'o gî nó. ⁴ Ndâ 'duù tí nó mbe gírì'o gî nó ùnje gítí Banga-Ngú-Có tí nó náa ze kù ma nó lá, tacó Vò-'duù-tí-nò, mbe bàkà tí wó tí mbírì mì ndâ 'duù muu to tí nó nó, yoo ro ndú 'do tí bà ò ngba Bìndi-Mbírì, tí mbe je kózò tí Mbírì teke-tèkè, náa ndâ mbe ùnje gítí Banga-Ngú-Có kù ò nó gî. ⁵ Tacó Banga-Ngú-Có tí nó náa ze kù ma nó me có gítí ze lá. Ze kù ma a có gítí Jézù tí Bìndi-Mbírì; éno máa, yí a Mbe tí ndoo, káa ze kù bàkà nèté yo á ta rẹ̀ mì wó. ⁶ Tacó à káa gbèe Mbírì tí nó táánò mbe 'dè có ta o bà suu to tí nó máa, «O tòngbaà gbí 'dí'di'o,» nó, ká si ngba wó tí Mbírì kù tòngbaà gbí njembí ze, wàa ze 'ví ò ta ngba yì tí Mbírì, mbe kù tòngbaà gbíro Bìndi-Mbírì nó ni .

⁷ Ze òndi ze nó káa ndâ kára náa à suu 'do tí tú, náa Mbírì ká kù kpolo tí ndâ kpóló-kpolo i mì wó mí gbí ze. Tacó bà túbà éno máa, wotí ònó mbe me gbolò ngé ndii gî nó kù gí a i 'do mì wó tí Mbírì, à me 'do mì ze lá. ⁸ Vò i kù pèrèkè 'bì ze tí vò bà i, káa vò i bà toro nje ze ta to wálá; ze ta ndâ 'bí o ò 'dóó i tí nó náa ze 'ví bàkà nó ni lá, káa ze gítí bà jaaka wu á 'do tà kára mì ze wálá; ⁹ à kù mèèkè'i tí ze, káa à bè ze lá, à kù toro ze ta to, káa à ja woò gbí yì ze lá. ¹⁰ Ze kù ùnje gítí ku go i mì Jézù ta o 'dáá gî, tacó wàa

ze 'ví 'vala muu to tí nó go bà 'vala Jézù. ¹¹ Ze kù nò ku ta ọ ze ta o 'dáá gî ta ẹ̀ m̀ Jézù; tacó wàa, ndâ 'duù 'ví nò ta cè 'válá m̀ wó ni mítí ọ cè bà 'vala ze muu to tí nó go bà 'vala yí tí Jézù. ¹² Gb́ có tí nò éno máa, ze a ndâ i m̀ ku, káa yo a ndâ i m̀ 'válá.

¹³ À cu mí gb́ wáràgà m̀ Mbírì éno máa, «Ye 'dè có tacó ye ùnje gî.» À má éno, ze delè kù 'dè có tacó ze ùnje gî. ¹⁴ Ze nò ni gî, máa, Mbírì tí nó mbe 'vala Jézù 'do gb́ muu'dú wó nó bà 'vala ze 'do gb́ muu'dú ze ta ndâ Jézù, yí delè bà kaa ndoo ta ndoo ya tí gí kùro wó gî. ¹⁵ Ye kù kònò ndâ sé'i tí nó 'dáá gî tacó tí yo; tacó wàa, nambeè m̀ Mbírì má yee m̀ ndâ 'duù me mbè, ndâ 'duù me mbè 'ví ùlù nba Mbírì.

Bà 'vala ta bà tee njembí mítí Mbírì

¹⁶ Tacó éno, ze jé jaaka wu 'do tà nèté m̀ ze lá; wotí kpétí má kù cee 'do tí ze, njembí ze gítí Mbírì ta ọ 'dáá gî káa ngú njembí. ¹⁷ Tacó ndâ làmbu sé'i tí nó náa ze kpónó kù kònò nó bà dù tí ká wálá, káa ndú kù 'vii a ndi ndoo gítí bà dù gb́ gbolò nba'o ọnó ta ọ wálá mbe dù tí ká nò. ¹⁸ Tacó ndoo kù zeke'o me gítí ndâ i ọnó náa à kù nò ndú ta ọ nó lá; ndoo kù zeke a ndâ i ọnó náa à ọnò ndú ta ọ lá nò, tacó ndâ i ọnó náa à kù nò ndú ta ọ nó dù tí ká lá, káa ndâ i ọnó náa à ọnò ndú ta ọ lá nó ká dù tí ká.

5

¹ Tacó ndoo nò ni gî, máa, à má njè gb́ ndùúrù tí nó náa ndoo kpónó kù 'vala tà á muu to tí nó nó gî, Mbírì bà je 'bá ọnó mbe dù ká dúú kù ya

tí , náa à me 'duù ká gèè lá nó, mí gbířì ji ndoo gí. ² Ndoò kpónó kù ù kpolo ma a ndi bà gèè 'bá mì ndoo gbířì nò mí muu ndoo, ³ tacó wàa à 'ví 'de ndoo sè ta só lá. ⁴ Tacó à má gítí ñìno kpónó si ndoo kù 'vala tà ndùúrù tí nó muu to tí nó nó, ndoo kù 'dè kòlòwò me ta go bà jaka bòngò 'do tí ndoo gí lá, ndoo kù 'dè kòlòwò a i ta go bà yuu bòngò mí pí ka wó bòngò, tacó wàa, bòngò tí nó tí bòngò 'válá nó 'ví yuuku muu bòngò ku gí, ndoo kù 'dè kòlòwò a i ta go bà yuu bòngò mí pí ka wó. ⁵ A Mbířì ká bàkà ndoo tí ndâ mbe dù kù ù bà 'visì tí mì ndâ bòngò tí nò; bìndi yí gii túbà ji ndoo máa, àá bà bàkà tí gí ta bà je Bèřì mì wó ji ndoo.

⁶ À má éno, gúku tí ndoo ta o 'dáá gí wálá, ndoo delè ñò ni gí máa, ndoo má kálásê kù 'vala muu to tí nó, ndoo me 'dú 'do tí 'bá mì Mbe tí ndoo, ⁷ tacó ndoo kù 'vala a i ta bà tee njembí ndoo mítí Mbířì, ndoo kù 'vala me ta bà ñò ndâ i gbířì ta řo ndoo lá. ⁸ Gúku tí ndoo gbaànjé wálá, à delè gii ñìkì tí ndoo a bà cì ndoo, wàa ndoo 'ví ya gí 'bá mì Mbe tí ndoo á co tí bà 'vala ndoo muu to tí nó. ⁹ Tacó éno, à tí ndoo ta o 'dáá gí a go bà peteke tàkòcò Mbe tí ndoo gbí ndâ i ñìno náa ndoo kù bàkà ndú kpónó á si ndoo kù 'vala muu to tí nó nó, delè á bìndi ku mì ndoo. ¹⁰ Tacó ndoo 'dáá gí wúnò bà ñò tìyò gbí ngbàngà kùřo Bìndi-Mbířì. Ta o tí nò, ndoo 'dáá gí gbaànjé-gbaànjé bà 'de ña i ñìno náa à tí nó mbe 'vii ta ña cè bà 'vala ndoo táánò á muu to tí nó.

Bà zèè kómbeè ta Mbířì ta ñè mì Bìndi-Mbířì

¹¹ Ndoò nò ni gî máa bà te duù mí tí Mbe tí ndoo a yè wè, tacó é nò, ndoo kù yì ndâ 'bí 'duù gítí bà 'dì có mì wó; káa Mbí rì nò ndoo ni ngbá r̄angà 'i gî, ye delè koro có máa, yo nò ni gbí njembí yo gî. ¹² Ze kpónó kpòò kù pèè me ta bà ùlù tí ze jì yo lá, ze kù 'dè jì yo a cèè nderè bà mba tí yo tacó tí ze. Tacó wàa, yo 'ví ni tí ta bà 'vì s̄ì có jì ndâ ña ndâ 'duù ñinó mbe kù wu gbí ndâ 'duù gítí cè kòzò tí ndú, me gítí cè ña i mì ndú lá nò. ¹³ Tacó à má tí ze a mâ, mâ tí nò kù te ze a i tacó tí Mbí rì, káa mâ má tí ze wálá, mâ tí ze wálá a i tacó tí yo. ¹⁴ Tacó à kù si ze kù bàkà ndâ i a bà zè Bìndi-Mbí rì ta tó njembí, tacó ze ùnje ta njembí ze gî, máa, a gbèè 'dakò ká cì tacó tí ndâ 'duù 'dáá gî; gbí có tí nò é nò máa, ndâ 'duù 'dáá gî gbo gbí bà cì ndò mì wó nò ta yí gî. ¹⁵ Yí cì tacó tí ndâ 'duù 'dáá gî, tacó wàa, ndâ 'duù tí nó mbe kù 'vala nó 'ví 'vala káká 'i me ká gítí 'dóó m̄r̄i ndú cuki lá; ndú 'ví 'vala a i tacó tí 'duù tí nò mbe cì tacó tí ndú káa Mbí rì ḡi 'vala ndi wó 'do gbí muu 'dú wó gî nò.

¹⁶ À má é nò, 'do tí kpónó kù ya gí kùro, ndoo 'ví waa có mí tí 'bí 'duù go i mì ndâ 'duù muu to tí nó nó lá. Ndoò kpè tí táánò má waa có mí tí Bìndi-Mbí rì go i mì ndâ 'duù muu to tí nó gî, ndoo kpónó waa ña bà waa có tí nò mí tí wó lá. ¹⁷ 'Duù má kaa tí wó jì Bìndi-Mbí rì gî, yí ḡi tí ngú 'duù gî; ká tí wó tí nó sàà kùro nó ya ḡi, ngú tí wó ḡi ḡi. ¹⁸ À 'vì s̄ì yí tí ngú 'duù nò a Mbí rì tí mbe 'vì s̄ì ndoo tí ndâ ku 'dì tí wó tí ndâ kómbe wó ta r̄è mì Bìndi-Mbí rì, bìndi yí ḡi je nèté bà bàkà ndâ 'bí 'duù tí ndâ kómbe wó jì ndoo. ¹⁹ Có mì ze jì yo kpónó é nò máa, Mbí rì táánò kù bàkà

ndâ 'duù tí ndâ kómbe wó ta ɾè mì Bìndi-Mbírì. Mbírì táánò kì 'bì wó gítí ndâ vò i mì ndâ 'duù lá, bìndi yí gù bàkà ndoo tí ndâ mbe kpolo tí có mì wó, tí có tí nó mbe tùbà kpokèjì bà zèè kómbeè mì wó ta ndâ 'duù nò.

²⁰ Ze kpónó a ndâ bìndi Bìndi-Mbírì. Kòcò ze kpónó ká goolá à káa 'dóó yí tí Mbírì ká kù 'deke tí wó jì yo. Ze kù 'deke tí ze jì yo ta ɾè mì Bìndi-Mbírì, máa, Mbírì 'ví 'visì muu yo 'do tí bà dù tí ndâ ku'dì tí wó gítí bà dù tí ndâ kómbe wó. ²¹ Vò i mì Bìndi-Mbírì táánò wálá, káa Mbírì gù yuu yí gí gbí ndâ vò i mì ndoo, tacó wàa, bà toko yí ta ndoo 'ví si ta ndoo 'ví dù ta ndú tí ndâ 'duù jáá á kùro Mbírì.

6

¹ Ze kù 'deke tí ze jì yo go ndâ ka nèté mì Mbírì, máa yo 'ví si nambeè mì Mbírì náa yí bàkà jì yo nó tí i-lê lá. ² Tacó kòcò Mbírì náa yí 'dè nó éno máa,
«Ye táánò nò bà 'deke tí yo ta o tí nó náa à tí nó gí;

Ye táánò konì yo ta ɾi bà 'vala ndâ 'duù gí.»

Yo njaanga ɾo yo, tacó à kpónó nó a o tí nó náa à tí nò. Yo njaanga ɾo yo, tacó à wúnó nó a ɾi bà 'vala yo ká nò.

³ Ze nò 'bí ɲa i-nò náa ze bàkà tacó wàa 'bí 'duù 'ví volo tí ta ɾè nèté mì ze nò lá. ⁴ Káa, ze kù tùbà tí ze jì ndâ 'duù máa, ze a ndâ mbe kù bàkà nèté mì Mbírì gbí ndâ i tí nó náa ze kù bàkà nó gbaànjé-gbaànjé 'dáá gí. Ze kù tùbà jì ndâ 'duù máa, ze a ndâ mbe kù bàkà nèté mì Mbírì ta o bà kònò sé'i, ta o tí nó náa ze má gbí

mbugo, delè ta o tí nó náa ndâ i má kpóló-kpolo kùro ze nô.

⁵ Ze kù túbà tí ze, máa, ze a ndâ mbe kù bàkà nèté mì Mbírì ta o tí nó náa à má kù gbì ze, ta o tí nó náa à má zèè ze mí gbí zàà, ta o tí nó náa ndâ 'duù má kù pìi wo ta ze, ta o tí nó náa ze má kù bàkà du nèté, ta o tí nó náa rì má bè ɾo ze ta bèbìlì gî, delè gù je o tí nó náa ze má kù ke ta go.

⁶ Ze kù túbà tí ze, máa, ze a ndâ mbe kù bàkà nèté mì Mbírì ta bà 'vala ta ndâ 'duù ta ngbárángà njembí ze, ta bà dù ta muu tí ze, ta bà konì ndâ 'bí 'duù, ta bà bàkà nambeè jì ndâ 'bí 'duù, ta bà bàkà ndâ i 'do gbí wotí mì Bèrì-mì-Mbírì, gù je bà zè ndâ 'duù nìkì ta yúco.

⁷ Ze kù túbà tí ze tí ndâ mbe kù bàkà nèté mì Mbírì ta bà ma Banga-Ngú-Có ta wotí tí nó náa Mbírì je jì ze nô, gù je bà 'vala tí ndâ 'duù jáá kùro Mbírì go zì'i bà kpolo tí ze.

⁸ Ze kù túbà tí ze tí ndâ mbe kù bàkà nèté mì Mbírì ta o tí nó náa ndâ 'duù má kù te duù mítí ze, delè ta o tí nó náa ndâ 'duù má te duù mítí ze lá; ta o tí nó náa à má kù ùlù ɾè ze, delè ta o tí nó náa à má kù volo ɾè ze, delè ta o tí nó náa à má kù go 'véɾè mítí ze, káa ze kù 'dè a yúco.

⁹ Ze kù túbà tí ze tí ndâ mbe kù bàkà nèté mì Mbírì ta o tí nó náa à má kù si ze goolá à ñò ze ni lá, káa à ñò ze ni ngbárángà'i gî, ta o tí nó náa à má kù si ze tí ndâ 'duù ñinó mbe cì gî, káa yo kù ñò nó a ze tí ndâ wu 'duù kuu nô; delè ta o tí nó náa à má kù bàkà ze goolá à waa có ku mítí ze gî, káa à zi ze kálásê.

¹⁰ Ze kù túbà tí ze tí ndâ mbe kù bàkà nèté mì Mbírì ta o tí nó náa à má kù si ze tí ndâ 'duù ñinó ta sé có ká gbí njembí ze, káa tàkòcò ze ta o 'dáá

gî ká pétékè'i; ta o tí nó náa à má kû si ze tí ndâ mbe yê, káa ze a ndâ mbe i, delè ta o tí nó náa à má kû si máa i ze wálá, káa ndâ i 'dáá gî kuu mì ze.

¹¹ Ze kû 'dè có ngbàrá-ngbàrá ji yo tí ndâ 'duù gbí gbata Kòrìndì; ze 'boo có 'do tí yo lá. ¹² Ze mò yo 'do tí ze lá, a yo ká kû mò tí yo á 'do tí ze. ¹³ Kpèti ká éno, ye kpónó kû 'dè có ji yo ká go bà 'dè có mì bu ndâ 'viì ji ndâ 'dóó 'viì mì wó; má éno, yo delè 'ví túbà ji ze máa yo zè ze nìkì ma.

Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ mbe kû bàkà i ji ndâ sú mbíri

¹⁴ Yo 'ví nì kaà ta ndâ vò 'duù lá, tacó ndâ tó i nì kaà ta vò i lá. 'Dí'di'o delè nì kaà ta ngba'o lá. ¹⁵ Bìndi-Mbíri bà toko có ta Mbe-wàtà ta ña kpokèjì ngayi? A yè ká bà toko ndâ mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri ta mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíri lá? ¹⁶ À yè ká toko 'bá-Mbíri ta ndâ sú mbíri? Tacó ndoo a ndâ 'bá mì wu Mbíri, á go kòcò Mbíri náa yí 'dè éno máa,

«Ye bà gèè 'bá mì ye mí gbí òkò tí ndú;
ye delè bà 'vala gbí òkò tí ndú.

Ye bà dù tí Mbíri mì ndú;
bìndi ndú bà dù tí ndâ 'duù mì ye.»

¹⁷ «Kòcò Mbíri máa,
«À má éno, yo co 'do gbí òkò tí ndú gí,
yo njèè gbí òkò tí yo ta ndú gí,
yo gàà 'bì yo mítí ndâ i ñínó ta bètí tí
ndú nó lá,
bìndi ye bà te wíri mítí yo.

¹⁸ Ye bà dù tí bu yo,

bìndi yo bà dù tí ndâ 'viì mì ye ta ndâ nájú ye.»

Njìnò a kòcò Mbe tí ndoo tí Gba tí ndâ i 'dáá gî.»

7

¹ À má éno, ndoo caka ndâ ña ndâ i ñìnó 'dáá gî mbe kù bàkà bètí mítí ndoo nó á 'do tí ndoo gî; ndoo delè 'ví gee tí ndoo 'do tí ndâ i ñìnó 'dáá gî mbe kù bàkà bètí mítí lilí ndoo, lê náa à 'dáá nò máa ndâ kòcò cí mì Mbířì jì ndoo ká nò nò, ndâ ná'vindí. Ndoò dù tí ndâ cèe tó 'duù tí ndâ mbe kù cì gúku tí Mbířì.

Ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbířì peteke tàkòcò Páwòlò

² Yo zè ze ta njembí bà zè Mbířì, tacó ze me ndâ mbe ya gítí 'duù ta 've nderẹ̀ lá, ze volo 'duù lá, ze delè zò 've i mì 'duù lá. ³ Ye kù 'dè có tí nó jì yo me tacó bà volo rẹ̀ yo lá, tacó ye táánò 'dè jì yo sàa kùro gî, máa, mbí ze ta o 'dáá gî ká kuu gá'dáá tí yo, yo a ndâ ka 'válá mì ze, yo delè a ndâ ka ku mì ze. ⁴ Ye kù kořo có 'dáá gî lì ká mítí yo, ndâ tù ye kù uu nje-njèè tacó tí yo; gúku tí ye gbaànjé gbí bà kònò ndâ sé'i mì ndoo wálá, tàkòcò ye kù peteke ta o 'dáá gî ngé ndii gî.

⁵ Tacó à kpétí ká bìndi bà gì ze gí gbí Mèsidóniyà nó, pípìrì pì ze lá, tacó ze gì ká cùmú gí gbí ndâ vò i: ndâ 'duù kù 'dèèkè mà gbí òkò tí ndú, à delè tí ye ta o 'dáá gî káa gúku. ⁶ Káa Mbířì tí mbe kù tò 'dè ngo mì njembí ndâ 'duù tí nó náa njembí ndú kù doo nó, gù tò 'dè ngo mí njembí ze, ⁷ me ká tacó bà gì Títò gí mì ze cuki lá, à delè gù 'dèè njembí ze a có tí nó náa yí 'dè

ji ze ta rẹ̀ yo, máa, yo 'dèè njembí yì si yì táánò mì yo kà nó ngé ma nô, gii je ndâ 'bí có tí nó náa yí 'dè ji ze éno máa, kô'o tí ye tí yo ngé ndii gî, máa, yo kû nì nikalaká gítí có bà pèè mbí ye mì yo, máa, yo ká léngé-linge kû ù bà tì muu ye; tacó éno, tàkòcò ye kû peteke ndii ñinó sàà kùro nó gî.

⁸ Ye nì nikalaká tacó bà kpolo tàkòcò yo mì ye á gbí wáràgà tí nò lá. Káa ye kpétí táánò má nì nikalaká ta bà ñò bà kpolo tàkòcò yo ta làmbu kòndi o gî, ye kpónó gítí bà nì nikalaká wálá. ⁹ Káa tàkòcò ye kpónó kû peteke me tacó máa ye kpolo tàkòcò yo gî nò lá; à kû peteke a i tacó a bà kpolo tàkòcò yo nò ká sì yo 'ví 'vìsì muu yo 'do tí ndâ vo-vò kpokèjì mì yo. Ñinó a ña kpo tàkòcò tí nó mbe nìkì tí Mbíri nó ká nò. À má éno, ze kpolo tàkòcò yo me ta vò i lá. ¹⁰ Tacó tàkòcò 'duù má kpolo tacó tí Mbíri, ñinó a ña kpo tàkòcò ñinó mbe kû si Mbíri 'ví 'vala 'duù tí nò ta bà si yí 'ví 'vìsì muu wó 'do tí ndâ vò i mì wó; 'duù nì nikalaká gítí bà dù ta ña kpo tàkòcò tí nò lá. Káa bà dù ta kpo tàkòcò ká tacó ndâ i muu to tí nó cuki kû gî a i ta ku ji 'duù. ¹¹ Ña bà te kpomuu gbí yì yo, ña go bà túbà tí yo tí ndâ yê ta vò i mì yo wálá tí yo, ña bà kpolo tàkòcò yo gítí vò i, ña gúku Mbíri tí yo, ña kô'o tí ye tí yo, ña go bà waa có mítí ndâ mbe bàkà vò i tí yo! Gbí ndâ i tí nò 'dáá gî, yo kû túbà tí yo máa, vò i mì yo wálá.

¹² À má éno, ye kpétí táánò má cu wáràgà tí nò ji yo, ye cu me tacó máa 'bí 'duù gbaànjé gbí òkò tí yo bàkà vò i gî nò lá, ye delè cu me tacó máa à

bàkà vò i mítí 'bí 'duù gbí òkò tí yo gî nò lá. Ye cu a i tacó bà tùbà ji yo ngbàrángà'i éno máa, Mbírì nò ña bà bàkà có tí ze mì yo gî. ¹³ Tacó éno, njembí ze 'dèè gî.

Káa tàkòcò ze ta o tí nò gii peteke ndii ñinó sàà kùro nó gî a i gítí có bà peteke tàkòcò Títò; tacó yí 'dè có ji ze máa, a yo 'dáá gî ká mòkò gúku 'do gbí njembí yì gî. ¹⁴ Ye táánò wu gbí yo ji yí gî, káa yo kpónó te nò mí ro ye lá, jé ká go ñinó náa ze ta o 'dáá gî kù 'dè ji yo káa yúco nò. Tacó éno, bà wu gbí yo mì ze ji Títò gí tí yúco gî. ¹⁵ Mbí wó má 'va tí tí ña bà 'di có mì wó mì yo, ta ña bà muku tí yo, ta bà gu yo gítí bà te wiri mítí wó, njembí wó wálá. ¹⁶ Tàkòcò ye peteke gítí bà dù njembí ye gítí yo gbaànjé nò gé ndii gî.

8

Bà je i ji ndâ 'duù

¹ Ndâ ná'vindí ze, có gbí njembí ze ji yo éno máa, yo nò nambeè mì Mbírì náa yí kù bàkà ji ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì á ta ndi tí ndâ bándò gbí to Mèsìdóniyà nó ni. ² Vò yé táánò gii tè ndú ta ña wálá, káa tàkòcò ndú ta o 'dáá gî ká pétékè'i. Ndú táánò a ndâ vo-vò mbe yé, káa ndú ta o 'dáá gî kù je i ji ndâ 'duù. ³ Ye kù 'dè có ji yo ta kponje gítí wálá máa, ndú táánò kù je i ji ze ká go bà wotí mì ndú, delè ta ndâ 'bí o ndú kù je ndii muu wotí mì ndú gî 'do gbí 'dóo có mì ndú gbí njembí ndú. ⁴ Ndú táánò kù 'deke tí ndú ji ze ta njembí ndú gbaànjé máa, ze si ndâ yì 'ví yuu 'bì ndâ yì mí gbí nèté bà koni ndâ 'duù mì Mbírì gbí to Jùdéyà. ⁵ 'Bí i náa ze táánò jé kojo

có gítí lá a ònínó máa, ndú táánò kpédélé'i yòò tí ndú jì Mbe tí ndoo tí Bìndi-Mbírì, bìndi ndú delè gii yòò tí ndú jì ze go có mì Mbírì. ⁶ Tacó ènò, ze gii 'deke tí ze jì Títò máa, yí yee nje tó nèté tí nó náa yí 'bìtá bà bàkà gbí òkò tí yo nò. ⁷ Yo kpónó kpòtí gbí ndâ i 'dáá gî: Yo kpòtí gbí bà tee njembí yo mítí Bìndi-Mbírì gî, yo kpòtí gbí bà ma Banga-Ngú-Có gî, yo kpòtí gbí bà 'di gbí yúcó gî, yo kpòtí gbí bà dù ta go bà bàkà nèté ze 'do gbí 'dóó có mì yo gbí njembí yo, delè ta bà zè ze nìkì maa gî. À má ènò, có gbí njembí ye éno máa, yo delè 'ví kpòtí gbí bà bàkà tó nèté tí nò.

⁸ Ye kù 'dè có tí nó jì yo me tacó wàa yo 'ví bàkà go kòcò ye nò lá. Ye kù tù a bà òa go bà konì tí mì ndâ 'bí mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì jì yo. Ye delè kù pà a bà òò máa, àá mì yo dú káa cèè tó bà zè tí wè? ⁹ Tacó yo òò nambeè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì nì gî; yo òò nì gî máa, yí táánò a mbe ndâ kpo-kpò i, káa yí gii gí tí mbe yè tacó tí yo. Tacó wàa bà dù yì tí mbe yè nò 'ví si yo 'ví gí tí ndâ mbe ndâ kpo-kpò i.

¹⁰ Có gbí yì ye éno máa, à nìkì máa yo kpónó 'ví cee nèté tí nó náa yo táánò 'bìtá bà bàkà gbí ndoo tí zó mbe ndii zó gî, yo táánò me káa ndâ kpédélé mbe bàkà i cuki lá, yo delè a ndâ kpédélé 'duù mbe dù ta go bà bàkà i. ¹¹ Yo ya gí kùro ta nèté tí nò, wàa yo 'ví cee tí gî. Yo dù ta go bà cee , á go go bà 'bìtá táánò tí yo nó, á ta i ònínó náa à kuu 'bì yo nò. ¹² Go bà je i jì Mbírì má kuu tí 'duù, Mbírì bà lli 'bì wó ká gí tà òa i-nambeè ònínó náa 'duù tí nò bà tù jì yí nò, yí bà lli 'bì wó me gí tà i ònínó náa àá mì 'duù tí nò wálá nó lá.

¹³ Gbí có mì ye nò me éno máa ndâ 'bí 'duù ñìndi ndú 'ví dù tí ndâ mbe 'de i gbí 'dê tí, wàa, gbímbí yo 'ví ba ta nèté gí nò lá. ¹⁴ Gbí có mì ye éno máa, «Wò má zò 'bò gí mì ka lo, ka lo 'ví zò 'bò gí mì lo.» ¹⁵ Á go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbírì éno máa, «Sè i dù gbí gálá mì mbe da i lá, káa i jé cee 'do gbí gálá mì mbe da i lá, lá,» nò.

À tuu Títò gí Kòrìndi

¹⁶ Ze 'dè ñìkì maa ji Mbírì tí mbe wu go bà konì yo á go ñìno gbí njembí ze nó mí gbí njembí Títò. ¹⁷ Yí táánò ùnje gítí có bà ya gí mì yo kà nò me ká gítí có bà 'deke tí ze ji yí cuki lá, a go bà konì yo ká si yí ya gí mì yo kà, 'do gbí 'dóo có mì wó gbí njembí wó. ¹⁸ Ze kpónó kù tuu ndú ji yo kà ta 'bí ná'vìndí, náa ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì mì ze kàá 'dáá gí kù te duù mítí wó tacó yí a tó mbe ma Banga-Ŋgú-Có. ¹⁹ Ná'vìndí tí nò náa ndú kù ya ta Títò gí mì yo kà nò delè káa gbèe 'duù tí nó náa ndâ mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbírì tí ndâ tende bàndò kàá cu 'bì ndú mítí wó máa, ze nò nó banga nèté tí nó náa ze kù nò tacó bà wu rẹ̀ Mbe tí ndoo, delè tacó bà túbà máa, go bà konì tí kuu tí ze nò. ²⁰ Có gbí njembí ze kpolo ma éno máa, ndâ 'duù 'ví 'dè vò có gítí ze tacó ndâ i-nambeè tí nó náa ze kù bàkà túkà'i nó lá. ²¹ Tacó ze kù jẹ̀ ta bà dù tí ndâ 'duù jáá me ká kùro Mbe tí ndoo cuki lá, ze delè kù jẹ̀ tí mí kùro ndâ 'duù.

²² Bà ta'ò 'duù náa ze kù kpò yí mítí ndâ Títò, wàa ze 'ví tuu ndú ji yo kà a 'bí ná'vìndí ndoo náa ze ta o 'dáá gí kù nò muu wó káa ze giù 'de

yí tí yú 'dakò, tacó njembí wó gítí yo ká gbaànjé.
²³ À má gítí Títò, yí a ka ye náa ze kù bàkà nèté
 yo ta yí; káa ndâ 'duù tí nó sósò'ò tí ndâ ka wó
 mbe nó nó a ndâ 'duù náa ndâ mbe kù kili ta rẹ
 mì Bìndi-Mbírì kù tuu ndú, ndú a ndâ mbe kù si
 rẹ Mbe tí ndoo 'ví wu. ²⁴ À má éno, yo tubà tó
 bà zè tí ji ndú á mí kùro ndâ mbe kù kili ta rẹ
 mì Bìndi-Mbírì. Tacó wàa, bà wu gbí yo mì ze ji
 ndâ 'duù 'ví dù me tí 'vére lá.

9

Bà koni ndâ ka tí mbe kù kili ta rẹ mì Bìndi-Mbírì

¹ Ye òò 'dóó nderè bà cu wáràgà mì ye ji yo gítí
 có bà koni ndâ 'duù mì Mbírì á mì yo lá, ² tacó
 ye òò ni gí máa, go bà koni tí tí yo ngé ndii gí.
 À má ta bà 'dè ta yúco, ye kù wu gbí yo ji ndâ
 'duù gbí to Mèsidóniyà máa, «Ndâ 'duù gbí ndâ
 to Àkáyà 'viindi tí ndú gítí bà koni tí 'do gbí ndoo
 tí nó mbe ndii nó gí.» Nà go bà koni tí tí nò mì
 yo nò kpónó tanga go bà koni tí mí gbí njembí
 ndâ 'duù gbí to Mèsidóniyà gí. ³ Káa ye kpónó
 kù tuu ndâ ná'vindi ndoo ji yo, tacó wàa, bà wu
 gbí yo mì ze ji ndâ 'duù 'ví dù me ká tí có ta nje
 sínò lá. Ye kù tuu ndú ji yo, tacó wàa, yo 'ví 'vii
 ta ndi tí yo, á go có tí nó náa ye 'dè ji ndâ 'duù
 éno máa yo 'viindi tí yo cee sàà gí nò. ⁴ À má me
 éno lá, káa ze má ya gí mì yo ká ta ndâ 'bí 'duù
 'do gbí to Mèsidóniyà, káa ndú má 'de yo 'viindi
 tí yo go có tí nó náa ze 'dè ji ndú nó lá, ze tí ndâ
 'duù tí nó mbe tee njembí ze 'dáá gí mítí yo nó
 bà te muu ze gí yaa wálá ji nò, à 'dè òòndi yo tí

ndâ 'duù tí nó náa ze kù wu gbí yo nó lá. ⁵ Tacó éno, ye kù tuu ndâ ná 'vindí ndoo jì yo kùro bà gí ze, tacó wàa, yo 'ví kili tí ta ndâ i-nambeè ñinó náa à kuu mì yo nó, á go 'dóó có mì yo gbí muu yo; à 'ví dù me go ñinó máa à kù gò 'do mì yo ta wotí nó lá.

⁶ Có a ñinó máa, mbe jì gbèe muuti kù kili i 'do ká gbí po gbèe muuti, káa mbe jì gbolò po njí kù kili i 'do gbí gbolò po njí. ⁷ À má éno 'duù, 'ví je káa bà wotí mì wó, yí 'ví je me ta jàmànakà gbí diì wó lá; à delè 'ví kùmùkù yí gítí bà je me kúmúkù-kùmùkù lá, tacó à ñikí tí Mbírì a i ñinó náa 'duù je jì yí ta pétékè tàkòcò wó nò. ⁸ Wotí bà je ndâ ña ndâ tó i 'dáá gí tókà'i jì yo ta o 'dáá gí kuu tí Mbírì, tacó wàa, ndâ i 'dáá gí 'ví dù kuu tí mì yo gítí miři yo, sè ndú delè 'ví dù tókà'i kuu tí tacó bà bàkà ndâ ña ndâ 'bí nètè 'dáá gí. ⁹ Á go có tí nó náa à cu mí gbí wàràgà mì Mbírì éno máa,

«Ŋó ɾo ndâ i tí wó wálá, yí kù je i jì ndâ yê; yí bà dù tí 'duù jáá ká dúú bà ya tí ,» nò.

¹⁰ Mbírì tí mbe kù wele ñjì ña jì ndâ mbe jì njí, delè tí mbe kù je i-zó-zò jì ndâ 'duù nó, bà sa ndâ ña ñjì ña ñinó ta go ndú tí yo nó 'dáá gí jì yo tókà'i, tacó wàa yo 'ví da ta i tacó bà koni ta ndâ 'duù me mbè. ¹¹ Mbírì bà bàkà yo tí ndâ mbe da i, tacó wàa ñó ɾo i ta o 'dáá gí 'ví dù tí yo wálá, delè tacó wàa ndâ 'duù tí nó náa yo kù tuu ze ta ndâ i-'bi yo jì ndú nó 'ví ùlù Mbírì. ¹² Tacó tó nètè tí nó náa yo kpónó kù bàkà nò kù je cuki me káa ndâ i ñinó ta có tí ndú gbí njembí ndâ 'duù mì Mbírì nó lá, à delè kù si ndâ 'duù 'ví 'dè ñikí maa jì Mbírì

me gbolò. ¹³ Tacó tó nèté tí nó náa yo kù bàkà jì ndâ 'duù 'dáá gí nó kù túbà éno máa, njembí yo a njembí ndâ 'duù mì Bìndi-Mbíṛì, delè ndâ 'bí ka yo mbe kù kili ta ẖè mì Bìndi-Mbíṛì bà ùlù Mbíṛì tacó ẖa kpokèjì bà ùnje, ta bà bàkà go có mì Banga-Ngú-Ćó mì Bìndi-Mbíṛì, mì yo. Ndú delè bà ùlù Mbíṛì tacó yo ẖò ẖó ẖo i lá, yo kù túbà 'bì yo jì ndú, delè jì ndâ 'bí mbe ùnje gítí Bìndi-Mbíṛì 'dáá gí. ¹⁴ Ndú kù 'deke tí ndú jì Mbíṛì ta pètékè tàkòcò ndú tacó ẖa seẖè tende nambeè tí nó náa yí bàkà jì yo nò. ¹⁵ Ndoò 'dè nìkì maa jì Mbíṛì tacó ẖa gbolò i-nambeè mì wó náa yí je jì ndoo nò.

10

Páwòlò tì muu nèté mì wó

¹ Nìno a 'dóo ye tí Páwòlò ká kù 'deke tí ye jì yo. Ye tí 'duù tí nó náa yo kù 'dè có máa, ndoo má ta ndoo bà gbèe to, ye a mbe nambeè, tí 'dè 'duù, káa ye má yèè 'do tí yo á gí ndiì gí, ye me juù nò. ² Ye kù 'deke tí ye jì yo ta pètékè có, delè ta nambeè mì Bìndi-Mbíṛì, máa, ye má ya gí mì yo kà, yo 'ví yòngò ye gítí bà gbùrùngà yo lá; tacó ta o tí nó náa ye bà ya gí mì yo kà nó, ye bà gbùrùngà ndâ 'duù tí nó mbe kù 'dè có máa ze kù bàkà i go i mì ndâ 'duù muu to tí nó nó, ta kponje gítí wálá. ³ À dú káa yúco máa ze kù 'vala muu to tí nò, káa cè bà dù 'bà-gó mì ze me go bà dù 'bà-gó mì ndâ 'duù muu to tí nó lá. ⁴ Ndâ zí'i-gó mì ze me go ndâ zí'i-gó mì ndâ 'duù muu to tí nó lá. Ndú a ndâ kpóló-kpolo zí'i-gó mì Mbíṛì, náa ze kù kì'viki ta ndâ mbe wotí mbe kù tẹ Mbíṛì ta

gó. Ze kù kpò ta nje ndâ mbe kù tò kponje 'vére; ⁵ ze kù voloko ta gbí ndâ có bà mòò ɾo mbe kù nè muu ndâ 'duù 'do tí có mì Mbírì; ze kù 'visì muu ndâ 'duù 'dáá gí, wàa ndú 'ví koɾo có go i mì Bìndi-Mbírì. ⁶ Ze kpónó ká léngé-lenge kù ù bà waa có mítí ndâ mbe 'di có lá, náa yo 'dáá gí má gí tí ndâ mbe 'di có gí nò.

⁷ Yo koɾo có dí tà lá. 'Bí 'duù gbí òkò tí yo má koɾo có máa yì a 'duù mì Bìndi-Mbírì, yí delè 'ví koɾo muu wó máa ze ngbá káa ndâ 'duù mì Bìndi-Mbírì go yì. ⁸ Tacó ye kpétí má wu gbí wotí tí nó náa Mbírì je jì ze nó, nô ɾo ye gítí wálá, tacó yí je wotí tí nó jì ze a i tacó bà bàkà yo tí ndâ 'dakò, yí je jì ze me tacó bà volo yo lá. ⁹ Go bà dù tí ɲa 'duù ɲìno mbe kù te gúku mítí yo ta bà cu mbè wáràgà jì yo nó tí ye wálá; ¹⁰ tacó 'bí 'duù gbí òkò tí yo bà 'dè có máa, «Ndâ có gbí ndâ wáràgà mì Páwòlò me kpoò, ta wu ká nje ndú, káa wò má ɲò yí, yí ká jó'dókò'i ta gbí có mì wó wálá!» ¹¹ 'Duù ɲìno mbe 'dè ɲa có tí nó 'ví koɾo muu wó máa, có tí nó náa ze kù tuu jì yo ta wáràgà si ze á kè'bì nó káa gbèe có tí nó náa ze kèjì gí bà 'dè jì yo ta o tí nó náa ndoo má ta ndoo bà gbèe to nô.

¹² Yúco a ɲìno máa, ze kù 'dè me có máa ze ma nó lá; ze delè kù 'vii me tí ze ta ndâ 'duù tí nó mbe kù bàkà tí ndú máa ndâ yì ma nó lá. Ndâ 'duù tí nó mbe kù bàkà tí ndú ta kpéetí ndú máa ndâ yì ma, mbe kù ɲò tí ndú ta kpéetí ndú máa ndâ yì ma nó a ndâ 'duù ɲìno ta muu tí ndú jé gí wálá. ¹³ Káa à má gítí ze, ze bà wu gbí tí ze ndii ɲìno náa à tí nó wálá; ze bà wu káa gbí nèté tí nó náa ze yee tí gbí òkò tí yo nô. ¹⁴ Káa yo lê kpónó

má kù dù a i gbí po nèté mì ze, gbí éno máa, ze táánò o me muu bà 'bè nèté ta o tí nó náa ze ya tí gí bà ma Banga-Ngú-Có mì Bìndi-Mbíri jì yo kà nó lá. ¹⁵ Tacó éno, ze wu gbí nèté mì ndâ 'bí 'duù náa ndú bàkà ndii muu bà 'bè nèté tí nó náa Mbíri ka jì ze gí nó lá. Cò gbí njembí ze éno máa, yo 'ví tee njembí yo mítí Mbíri tí kpoò ndii ñinó sàà kùro nó gí; tacó wàa, po nèté mì ze 'ví dò ta gbí tí gbí òkò tí yo ta o 'dáá gí gbí po to tí nó náa Mbíri ka jì ze nò. ¹⁶ Tacó wàa ze 'ví ya tí gí bà ma Banga-Ngú-Có jì ndâ 'bí 'duù gbí ndâ 'bí to kapí yo kà, á co tí bà dù kù wu gbí po nèté náa à bàkà gbí njí mì 'bí 'duù cee sàà gí. ¹⁷ Káa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíri, máa, «Go bà wu gbí tí má tí 'duù, 'duù 'ví wu gbí i tí nó náa Mbe tí ndoo bàkà nò.» ¹⁸ Tacó i gbí bà koṛo có mì 'duù ta kpéetí wó máa yì a i nò wálá; i a i gbí bà koṛo có mì Mbíri máa 'duù a i.

11

Ndâ Páwòlò ta ndâ sú mbe nò tú mì Jézù

¹ Yo bàkà nambeè mì yo, wàa yo 'ví zèè njembí yo, tacó làmbu ñónókó ta ndâ 'bí o kuu tí ye. ² Ye kù tò kii muu yo, jé ká go bà tò kii mì Mbíri muu yo; tacó yo a ndâ ngbutu 'vinî ta ngbáràngà njembí yo náa à je ká mí tàkò yo tacó tí Bìndi-Mbíri gí. ³ Káa à tí ye a gúku máa, 'bí i kejì gí bà volo muu yo, go bà rì gbí tù Évà mì kpoo táánò ta tiri, bìndi njembí yo bà gii dù me ta kábà gítí Bìndi-Mbíri lá. ⁴ À tí ye a gúku tacó yo kù 'di có mì ndâ 'bí 'duù mbe ya gí mì yo kà, kù ma có gítí 'bí tende Jézù á bìndi Jézù tí nó náa ze kù

ma có tí wó nò; yo kù ùnje gítí 'bí tende bèrì á bìnḍi Bèrì-mì-Mbíṛì náa yí je jì yo nò, yo delè kù ùnje gítí 'bí tende banga-ngú-có á bìnḍi Banga-
Ngú-Có tí nó náa ze ma jì yo nò. ⁵ Ye koṛo có máa ndâ 'duù tí nó náa yo kù nì «ndâ kpo-kpò tú» mítí ndú nò ndii ye ta 'bí làmbu i nǐ'díí éno lá. ⁶ Ye kpétí má me muu-có lá, muu kuu tí ye; ze kù tubà jì yo ta o 'dáá gí, delè gbí ndâ i 'dáá gí.

⁷ Ye táánò je mboo 'do mì yo ta o tí nó náa ye ma ta Banga-
Ngú-Có mì Mbíṛì jì yo nó lá; ye ta o tí nó si tí ye tí i lá, tacó wàa yo 'ví dù tí tí ndâ i. Bà bàkà éno mì ye táánò lè gí? ⁸ Áá táánò a ndâ 'bí tende mbe kù kili ta Ẹ̀ mì Bìnḍi-Mbíṛì ká kù ko mboo nèté tí nó náa ye ta o tí nó kù bàkà gbí òkò tí yo nò jì ye. Ye ta o tí nó gbí 'bí ɲa kpokèjì kù kùmùkù a ndâ i mì ndâ 'bí mbe kù kili ta Ẹ̀ mì Bìnḍi-Mbíṛì tacó bà konì ta yo. ⁹ Ta o tí nó táánò náa ye kuu mì yo kà nó, ye pèè mbí yo maa yo konì ye nò lá, tacó ndâ ná'vindí mbe gí 'do Mèsìdóniyà gí ta ndâ i ɲìno náa à gbí njembí ye nó 'dáá gí jì ye gí. Ye táánò bàkà Ẹ̀kì mí gbí mbí yo lá, ye delè kèjì gí bà bàkà wálá. ¹⁰ Yúco mì Bìnḍi-Mbíṛì kuu gbí njembí ye, à má éno, ye kù ci yo máa, mbe Ẹ̀ ye 'do tí bà wu gbí có tí nó gbí to Àkáyà wálá. ¹¹ Ye kpónó kù 'dè có tí nó tacó náa ye zè yo nìkì lá nò? Mbíṛì ɲò nì gí máa ye zè yo nìkì ma.

¹² Ye bà dù kù bàkà nèté tí nó náa ye kpónó kù bàkà jì yo ká sínò nó, tacó bà waa wúngbó ndâ 'duù tí nó mbe kù zò mboo tàkò nèté mì ndú, káa ndú kù wu gbí tí ndú máa, ndâ yì kù bàkà nèté

mì Mbírì ká go ñìndi ze nô. ¹³ Tacó ndâ ña ndâ 'duù tí nò me ndâ cèè tú lá, ndú a ndâ sú tú, mbe kù 'dè 'véřè gítí nèté mì ndú ta bà bàkà tí ndú máa ndâ yì a ndâ cèè tú mì Bìndi-Mbírì. ¹⁴ Káa à me seřè lá, tacó à kpètí káa Gba-wàtà, yí kù 'visì cè kózò tí wó go cè kózò tí basilì mì Mbírì. ¹⁵ À má ènò, bà bàkà tí ndâ bòò mì Gba-wàtà, máa ndâ yì a ndâ mbe kù bàkà jáá nèté me seřè lá; káa Mbírì bà waa có mítí ndú ta ndòngbú o 'vii ká ta ndâ ña i mì ndú náa ndú kù bàkà kpónó nô.

Bà mbu Páwòlò gbí nèté bà nò tú mì Jézù

¹⁶ Ye kù ci yo máa, 'bí 'duù 'do gbí òkò tí yo 'ví kořo có máa ye a mbe ñónókó nò lá. Káa yo kpètí má kořo có máa ye a mbe ñónókó, yo 'ví ùnje máa ye a mbe ñónókó ká tacó wàa i tacó bà wu gbí mì ye 'ví dù ká ñí'díí. ¹⁷ Ye kù 'dè có tí nó me ta wotí mì Mbe tí ndoo lá; à má gítí có bà wu gbí tí, ye kù 'dè có go i mì mbe ñónókó. ¹⁸ Káa ndâ 'duù me mbè lê má kù wu gbí tí ndú tacó ndâ i muu to tí nó, ye delè bà wu gbí tí ye go ñìndi ndú nò. ¹⁹ Tacó yo 'dáá gí kù kònò ndâ mbe ñónókó, tacó yo 'dáá gí a ndâ mbe 'di gbí-o. ²⁰ 'Duù má kù bàkà yo tí ndâ i-zógó-zogo, yí má kù zò yo tí wuù, yí má kù bàkà tiřì ta yo, yí má kù bàkà tí wó tí gbolò 'duù ji yo, yí delè má si yo řo wó tí i lá, yí delè má gbì gbířo yo, yo kù zèè njembí yo. ²¹ A nô ká řo ye tacó bà 'dè có ji yo máa wotí bà bàkà go ènò táánò tí ze wálá!

Káa ye kpónó bà bàkà tí ye tí mbe ñónókó, wàa ye 'ví 'dè ta có ñónókó, kù wu ta gbí tí ye go i mì ndâ ka ye mbe ñónókó nô. ²² Ndú má a

ndâ Ìbìráyò, ye delè káa Ìbìráyò. Ndú má a ndâ 'viì-gù Àbìráámò, ye delè káa 'viì-gù Àbìráámò. ²³ Ndú má a ndâ bòò mì Bìndi-Mbírì, ye a kpóló-kpolo bòò mì Bìndi-Mbírì ndii ndú gî — ye kù 'dè có go i mì mbe mâ. Ye bàkà nèté tí kpoò ndii ndú gî, à zèè ye mí gbí zàà ta bà me mbè ndii ndú gî, à 'deke bà gbì ye lá, ye delè cóó-cóó kù òò ku ta ọo ye. ²⁴ Ndâ gba mì ndâ Jùdéyà gbì mbità ye ta zèè mù zi'duù-gbaànjé-nje muu'bi nje-muu'bi vô nje-vô nà'ô (39) 'vìlì vô. ²⁵ Ndâ gba mì ndâ Ròmánò gbì ye ta ndâ mù ta bà ta'ô; ndâ 'duù gbí gbata Lísítàrà bàkà có bà zi ye ta bà 'vaka ye ta díí ta bà gbaànjé; ndâ gbâ kí'viki gbí tí ta ye mí gbí u ngo ta bà ta'ô, ye too yé ta ọi pí kù mù lá á ọo ngo ta bà gbaànjé.

²⁶ Nó jé waa 'do kò ye lá; ye 'de vò i ta ndâ 'bí o muu ndâ 'bí nó tí nò 'do mì ndâ ngo ònó mbe ò gî nô, ye gbí ndâ 'bí nó tí nò va tí ye 'bi ndâ mbe kù kùmùkù i mì ndâ 'duù, ye gbí ndâ 'bí 'de vò i ká 'do mì ndâ 'dóó 'duù mì ye tí ndâ Jùdéyà, ye gbí ndâ 'bí 'de 'do mì ndâ 'duù ònó mbe òò dúú kpokèjì bà bàkà nambeè ta Mbírì ni lá nô, ye gbí ndâ 'bí nó 'de 'do mì ndâ 'duù gbí ndâ gbata, ye 'de gbí ndâ 'bí 'do mì ndâ 'duù gbí kángáá nga ngoò, ye gbí ndâ 'bí nó 'de 'do ọo ndâ kpo-kpò ngo, ye 'de gbí ndâ 'bí 'do mì ndâ sú ná'vindí. ²⁷ Ye kù ka wu'o ta nèté, ye delè gbí ọiki, ọi 'de ọo ye ta bèbìlì lá, ye 'de ndâ i-zó-zò ta ngo lá ta bà me mbè, ye kù dù gbí cò'o ta 'bá muu ye wálá, bongo delè yaka cee 'do tí ye gî. ²⁸ À 'deke bà mù njembí ye ta ọi 'dáá gî tacó tí ndâ 'duù tí nó mbe kù kili ta ọè mì Bìndi-Mbírì

nó mí gbí ndâ 'bí vò i tí nó mbe 'de ye nó lá? ²⁹ A 'di ká me jó'dókò, káa ye jo'doko go yí lá? À ee a ndi 'di gítí vò i, káa njembí ye tù-bè-kpâ gítí 'duù tí nó mbe ee ndi wó nó lá?

³⁰ Ye má wu gbí tí ye, ye bà wu a gbí ndâ i tí nó mbe tùbà ndâ i-ḡónókó mì ye gí sè nò. ³¹ Mbírì tí Bu Mbe tí ndoo Jézù, tí 'duù tí nó náa à 'ví kù ùlù yí dúú bà ya tí nó, ḡò ni ḡí máa, ye 'dè 'véṛè lá. ³² Gbolò 'duù mì gbolò gba tí nó ta ṛè wó a Àrétàsì nó táánò kaa ndâ àsìkèrì gí bà ù njekèjì ndùgù gbata Dàmásìkù tí ye wàa ndú 'ví zèè ye. ³³ Káa ye ḡi 'vala 'do 'bì wó ta bà yuu ye mì ndâ kómbe ye gbí kèè ta wú co tí nga ḡuù tí su-sù ndùgù gí sè.

12

Mbírì 'dè ndâ có kóó mì wó jì Páwòlò gbí ṛì

¹ Kózò tí ye bà wu gbí tí ye; i gbí bà wu gbí tí 'duù wálá, káa ye bà wu gbí bà ḡò Mbe tí ndoo ta bà 'dè gbí ndâ có kóó mì wó jì ye nó ḡí. ² Ye ḡò 'bí 'dakò tí mbe ùnje gítí Bìndi-Mbírì, náa Mbírì táánò te yí ya tí ḡéé gí gbí ndòḡbù ṛì yaà kà, náa ndâ Jùdéya kù nì mítí a «bà ta'ò ṛì,» nó ḡí. Mbírì mà te yí tí kùùkpò 'duù go ndoo nó wèè, yí mà te a lilí wó wèè, ye ḡò bà lá, à káa yí tí Mbírì ká ḡò ni. À kpónó bìndi có tí nó a ndoò muu'bì-nje nà'ò. ³ Ye ḡò ni ḡí máa, Mbírì táánò ṛa 'dakò tí nó ya tí gí bàndò bà dù yí tí Mbírì. Yí mà ṛa tí kùùkpò 'duù go ndoo nó wèè; yí mà ṛa a lilí wó wèè, ye ḡò bà lá, à káa yí tí Mbírì ká ḡò ni. ⁴ Káa ta o tí nó si 'dakò tí nó kuu á bàndò bà dù Mbírì nó, yí ḡi 'di ndâ có náa ndú me ndâ

có bà 'dé-'dè, wàa 'duù 'ví 'dè ta nje wó nò lá. ⁵ À má éno, ye bà wu gbí ndâ i tí nò náa ye nò ta ɾè mì 'dakò tí nò nó gî, káa ye bà wu gbí ndú ta 'dóo ɾè ye wálá, sè káa ñinó máa ye 'ví wu a gbí ndâ i ñinó mbe kû túbà ndâ i-ñónókó mì ye gí sè. ⁶ Go bà wu gbí tí ye kpêti má tí ye, ye bà dù me còkondé lá, tacó ye bà dù kû 'dè a yúco. Káa ye bà wu gbí tí ye wálá, tacó 'bí 'duù bà koɾo có máa ye lá a 'bí 'duù mbe me gbolò ndii ye tí nó náa yì kû ñò nó gî, delè ndii có tí nó náa yì kû 'di 'do gbí nje ye nò gî.

⁷ Káa tacó wàa ye 'ví mba tí ye ngé ndii gî ta ɲa tende ndâ có kóo tí nò náa Mbíri 'dè ji ye nò lá, à gii te 'bí ɲa sé'i mbe kû pèè mbí ye go i mì 'duù mì Gba-wàtà kû gbì ye tacó wàa ye 'ví mba tí ye lá. ⁸ Ye gii 'deke tí ye ji Mbe tí ndoo ta bà ta'ò kû yù nambeè 'do mì wó máa, yí je ɲa sé'i tí nò 'do tí ye gî. ⁹ Káa yí gii 'visì có ji ye éno máa, «I ñinó ta go tí lo kpónó nó káa nambeè mì ye. Wotí mì ye kû je wotí ji wò ngé ndii gî ta o tí nó náa wotí má tí lo wálá.» Tacó éno, tàkòcò ye peteke gítí có bà dù wotí tí ye wálá nò ngé, tacó wàa, ye 'ví ñò tí ni éno máa, Bìndi-Mbíri kû kpolo tí ye ta wotí mì wó. ¹⁰ À má éno, líkí bà dù ye ta wotí tí ye wálá, ta bà go ye mì ndâ 'duù, ta bà dù gbí sé'i, ta bà dù gbí bà mèkè'i tí ye, delè ta bà dù ye gbí ɾiki ta ɾè mì Bìndi-Mbíri tí ye a líkí; tacó 'dóo wotí mì ye má wálá, wotí mì Bìndi-Mbíri kuu tí ye.

¹¹ Ye a mbe ñónókó! Káa a yo ká bàkà ye tí mbe ñónókó ta wotí. Tacó ye kpêti má me i lá, ndâ 'duù mì yo náa yo kû wu gbí ndú máa ndú

a ndâ kpóló-kpolo tú mì Jézù nò kpò ye ta 'bí i gbaànjé lá. ¹² Mbíri táánò gu tí wó gítí bà bàkà ndâ serè me mbè, ta ndâ 'bí i ñinó náa bà 'dè có gítí ndú kpò nje ndâ 'duù gí nó, mí gbí òkò tí yo waa lá, tacó bà túbà máa, ye a tú mì Bìndi-Mbíri dú nò lá. ¹³ Rè 'bí ña tó i ñinó náa ye táánò bàkà ji ndâ 'bí 'duù ñinó mbe kù kili ta rẹ̀ mì Bìndi-Mbíri á tí ndâ 'bí bàndò gí káa ye bàkà ji yo lá nó a yè? À me káa ñinó náa ye bàkà yo 'ví ko mboo nèté tí nó náa ye bàkà gbí òkò tí yo nó ji ye lá nó lá? À má éno, yo je à-cee-gí ji ye gítí có bà giri'o mì ye nò.

¹⁴ Ñinó kpónó á bà ta'ò bà 'viindi tí ye tacó bà ya gí mì yo kà. Káa ye bà ya me tí sògo gí gbímbí yo lá, tacó ye kù ya me tacó bà yù ndâ i mì yo lá, ye kù ya a i tacó tí yo. Tacó à me ndâ 'viì ká kù kili ndâ i gítí wúnò tacó tí ndâ bu ndú ta nawu ndú lá, a ndâ bu ndâ 'viì ta ndâ nawu ndú ká kù kili ndâ i gítí wúnò tacó tí ndâ 'viì mì ndú.

¹⁵ Tàkòcò ye bà peteke gítí bà volo gbí ndâ i mì ye 'dáa gí tacó bà koni yo ngé ndii gí; tàkòcò ye delè bà peteke gítí bà ki'viki tí ye tacó bà 'vala lilí yo ngé ndii gí. Káa ye má zè yo ñikì ngé ndii gí go éno, yo zè ye ñiki dí tà lá tacó yè?

¹⁶ À má éno, yo bà ùnje éno máa, ye táánò pèè mbí yo ta o bà dù ye mì yo kà nó lá gí. Káa ndâ 'bí 'duù kù 'dè có éno máa, ye táánò 'de i gbí yo ta o bà ya ye gí mì yo kà nò lá, káa ye a mbe tiri. ¹⁷ 'Bí 'duù gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ 'duù tí nó náa ye táánò tuu ndú ji yo kà nò ba gbímbí yo gí? ¹⁸ Ye táánò 'deke tí ye ji Títò máa yí ya gí mì yo kà, ye tuu ndú ta 'bí ná'vindi gbaànjé.

Títò táánò ba gbímíbí yo ta o tí nò náa ye tuu ta ndú gí mì yo kà nò gí? Yí co ta yo me ká tí gbèè kpokejì tí nó náa à tí nó lá?

¹⁹ Ndâ-'bî-lá, yo 'do sàà táánò kù koṛo có máa ze kù tì a muu ndâ vò i mì ze kùro yo. Káa 'bí có go éno wálá. Ze kù 'dè mí kùro Mbíṛì káa kòcò Bìndi-Mbíṛì, ze delè kù bàkà ndâ i 'dáá ká tacó bà konì yo, ndâ tó 'duù mì ze. ²⁰ Tacó à tí ye a gúku máa, ndâ-'bî-lá, ye bà ya gí bà 'de yo me tí ndâ 'duù mì ye gbí njembí ye nó lá, yo delè ndâ-'bî-lá bà 'de ye me tí 'duù mì yo gbí njembí yo nó lá; ndâ-'bî-lá ye bà 'de kùro ye kà a ndâ mbe kù 'dèkèkè mà, ta ndâ mbe kù tò kù, ta ndâ mbe kù ò kolòwò, ta ndâ mbe kù koṛo có ká gítí mīṛì ndú, ta ndâ mbe kù 'dè vò có, ta ndâ mbe kù fiini có, ta ndâ mbe kù luguu tí ndú, gii je ndâ mbe kù ònòkò gbí ndâ i. ²¹ À tí ye a gúku máa, ndâ-'bî-lá, Mbíṛì mì ye bà te nô mí ɾo ye á mí kùro yo ta o bà ya ye gí mì yo kà káká'i. Bìndi ye bà gii wa gbí tacó tí ndâ 'duù ònò táánò mbe bàkà vò i, káa ndú 'vìsì muu ndú 'do tí bà nò ndâ vò ndô mì ndú, ta bà bàkà bangbaya, ta bà bàkà ndâ 'bí i ònò mbe 'vii ɾo 'bá lá nó lá.

13

Ndâ ndòngbú cí

¹ Nìno kpónó a bà ta'ò bà ya ye gí mì yo kà ká nô, káa có má mì 'bí 'duù gbí òkò tí yo kà ta ka wó, yí 'ví gí ta ndâ 'bí 'duù go só, go ta'ò, náa ndú táánò kuu bà có tí nò, go có tí nó náa à cu mí gbí wáràgà mì Mbíṛì nô. ² Ye táánò gbí bà só bà ya ye gí mì yo kà nó cí ndâ mbe bàkà vò i gbí

òkò tí yo, ta sè yo 'dáá gî gî, káa ye kpónó káká'i kù ci nó a yo, si ye me mì yo kà lá nó, máa, ta o tí nó náa ye bà ya gí mì yo kà káká'i nó, ye bà waa có mítí ndú 'dáá gî, ³ lê náa à tí yo a go bà túbà tí ye jì yo éno máa, a Bìndi-Mbírì ká kù 'dè có jì ye máa ye 'dè có jì yo nò. Wotí bà bàkà i ta yo kpò Bìndi-Mbírì me kpó-kpò lá, wotí kuu tí wó. ⁴ Tacó àá táánò gbì yí mítí njèèkpè mù ta wotí tí wó wálá, káa yí kpónó kù 'vala ta wotí mì Mbírì. Wotí tí ze tí ndâ mbe kù 'vala toko ta yí nó wálá, káa à má gítí cè bà 'vala ndoo ta ndoo, ze bà 'vala toko ta yí 'do gbí wotí mì Mbírì.

⁵ Yo koṛo muu yo gi, yo kpónó kù tee njembí yo mítí Bìndi-Mbírì ta yúcó? Yo nò ni éno máa Jézù kù 'vala gbí njembí yo nò ni gí? Yo má nò ni lá, gbí éno máa yo pasuluku gî. ⁶ Káa ye koṛo có éno máa, yo nò ni gî máa ze pasuluku lá. ⁷ Káa ze kù 'deke tí ze jì Mbírì éno máa, yí 'ví si yo 'ví bàkà i lè lá. Ye kù 'dè có tí nò me tacó máa yo kù nò ze go ndâ 'duù ñinó mbe gírì'o lá nò lá. Có gbí njembí ze éno máa, ze tà kpétí má pasuluku gî, yo 'ví bàkà i dú. ⁸ Tacó wotí tí ze tacó bà bàkà i ñinó mbe ne 'do tí kpokèjì mì yúcó gî nó wálá, ze bà co ká tí kpokèjì mì yúcó cuki. ⁹ Ze má 'di có máa wotí kuu tí yo ta o tí nó náa wotí tí ze wálá nó, tàkòcò ze pétékè'i. Ze delè kù 'deke tí ze máa, Mbírì 'ví si yo 'ví 'vala ta banga tí ndii ñinó kpónó nó gî. ¹⁰ Ye kù cu wáràgà tí nó jì yo si ye me mì yo kà lá, tacó wàa, ye má ya gí mì yo kà, ye 'ví bàkà nèté tí nó náa Mbe tí ndoo je wotí bà bàkà jì ye nó, tí nèté bà 'viindi ndâ i, me tí nèté bà voloko gbí ndâ i lá nó, ta 'dê njembí ye.

¹¹ Ndâ ná'vindí, ndòngbú có mì ye jì yo éno máa, «Yo dùú ndí!» Yo te kpo muu tacó bà dù tí ndâ cèè 'duù, yo sè tù yo gítí ndâ có tí nó náa ye kú kpo ta gbí-tà-tù yo nô, yo toko có gbí òkò tí yo gbaànjé, yo dù ta 'dê njembí gbí òkò tí yo, bìndi Mbírì tí tó mbe zè ndâ 'duù, delè tí mbe kú je 'dê njembí jì ndâ 'duù nó bà dù toko ta yo.

¹² Yo 'vee tí yo gbí òkò tí yo ta bà 'dò gbí tù yo go i mì ndâ ná'vindí. ¹³ Ndâ 'duù mì Mbírì mì ze kàá 'dáá gí 'vee yo ngé ma.

Ye kú 'deke tí ye éno máa, Mbe tí ndoo Jézù 'ví bàkà nambeè jì yo me gbolò, Mbírì 'ví zè yo ta tó njembí, wàa Bèrì-mì-Mbírì 'ví dù toko ta yo 'dáá gí.

Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù
Ndogo: Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù
New Testament

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ndogo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

14424ae9-b5af-591e-814e-49316d8d74aa